

3^r NIVELL

LLENGUATGE MUSICAL

SEBASTIÀ BARDOLET

EL MEU LLIBRE DE MÚSICA IRENEU SEGARRA

3^r NIVELL

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

LLENGUATGE MUSICAL

SEBASTIÀ BARDOLET

Primera edició, juny de 2018
Primera reimpressió de la primera edició, juliol de 2020

© Sebastià Bardolet Mayola, 2018, pel text
© Francisco Torres Linhart, 2018, pels dibuixos
Disseny i maquetació: Blanca Hernández

La propietat d'aquesta edició és de
Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Ausiàs Marc, 92-98, 08013 Barcelona
ISBN: 978-84-9883-913-5
Dipòsit legal: B. 8.596-2018
Limpergraf. c, Mogoda, 29-31
08291 Barberà del Vallès

Aquest llibre ha estat pensat, produït i confeccionat a Catalunya. Fent-ho així, promovem els nostres autors, ajudem a crear i mantenir llocs de treball a les nostres indústries gràfiques i estalviem transports i les consegüents emissions de CO₂.

presentació ▶	5
unitat 1 ▶	7
unitat 2 ▶	13
unitat 3 ▶	19
unitat 4 ▶	25
unitat 5 ▶	31
unitat 6 ▶	37
unitat 7 ▶	43
unitat 8 ▶	49
unitat 9 ▶	55
annex repertori ▶	61
annex lectura a vista ▶	71
annex fitxes d'exercicis ▶	77
taula de continguts ▶	97

Amb el *Llenguatge musical 3r nivell*, comencem una estructura sistemàtica que mantindrem fins al final de l'etapa elemental. El llibre parteix del 2n grau d'*El meu llibre de Música* d'Ireneu Segarra i de l'adaptació que en va fer Santi Riera titulada *Llenguatge Musical Primer*. Distribuïm el curs en nou unitats que podrien correspondre, depenent de la dedicació lectiva, als nou mesos de l'any acadèmic. A cada unitat hi ha els següents apartats: cançó i anàlisi, reconeixement auditiu, entonació, polirítmia, cant a dues veus, lectures en clau de sol i clau de fa, exercicis tècnics d'aspectes teòrics i propostes d'audició, tots com elements que ens poden orientar en el treball que farem amb els nens. Sempre entenent que cada exercici requereix el treball directe, mental i sensorial previ, és a dir, abans de la plasmació en el llibre de text, per tal d'assegurar-ne la comoditat i la naturalitat en el moment de fer-lo servir. L'èxit dependrà sobretot dels procediments no escrits amb què cada mestre interpreti les diferents propostes per fer-ne un treball creatiu i musical.

unitat 1

- ▶ Les frases de les cançons
- ▶ El cànon
- ▶ Els intervals de primera i segona
- ▶ Polirítmia
- ▶ Entonació a dues veus
- ▶ *Il gardellino* d'Antonio Vivaldi

1. A ca l'avi

Trad. catalana

A ca l'a-vi han mort el porc: sec i ma-gre, sec i ma-gre; a ca

l'a-vi han mort el porc, sec i ma-gre, i cu - a tort.

- ▶ Les cançons estan formades per parts més petites que anomenem frases.
- ▶ De vegades hi ha frases que es repeteixen iguals o que fan un petit canvi.
- ▶ Per fer l'esquema de frases d'una cançó escriurem una lletra per cada frase, i si la frase es repeteix, repetirem la lletra.

- ▷ Escriu l'esquema de frases d'aquesta cançó.

2. Les frases de les cançons

- ▷ Assenyala l'esquema de frases d'aquesta cançó.
- ▷ Escriu l'esquema de frases.

▶ Escriu l'esquema de frases.

▶ Escriu l'esquema de frases.

3. El cànon

- ▶ Un cànon és una cançó a veus en què cada veu fa el mateix, però que comença en moments diferents.
- ▶ Hi ha cànons les veus dels quals entren al final de la primera frase i cànons les veus dels quals entren abans que s'acabi la primera frase.

- ▶ DC vol dir DA CAPO, que en italià vol dir 'des del cap' o 'des del començament'.
- ▶ Quan trobem les lletres **DC** vol dir que hem de tornar al començament fins que trobem **Fi**.

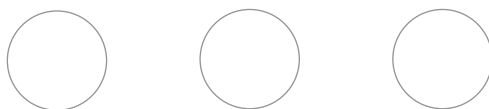

4. Cànon

5. Reconeixement

▷ Escolta, canta i reconeix.

6. Reconeixement de cançons

▷ Relaciona la melodia amb la cançó.

Anirem a caçar

Cada dia al dematí

Un i dos i tres

7. Els intervals de primera i segona

- ▶ De la distància entre dues notes en diem interval.
- ▶ Dues notes iguals fan un interval de primera.
- ▶ Dues notes seguides, pujant o baixant, fan un interval de segona.

interval de 1a

interval de 2a

8. Interval de primera

- ▶ Assenjala les notes que facin interval de primera.

- ▶ Quina cançó és?

9. Interval de segona

- ▶ Assenjala les notes que facin interval de segona.

- ▶ Quina cançó és?

10. Bartomeu

Musical notation for 'Bartomeu' in 2/4 time. The score consists of two staves. The top staff is for the vocal line with lyrics: '- Bar - to - meu, - Què vo - leu? - Bu - feul'. The bottom staff is for the guitar accompaniment, featuring a rhythmic pattern of eighth notes and chords.

11. Cantar i picar

Musical notation for 'Cantar i picar' in 2/4 time. The score consists of three staves. The top staff is for the vocal line with a melodic line. The middle and bottom staves are for the guitar accompaniment, featuring a rhythmic pattern of eighth notes and chords.

12. Polirítmia

▷ Primer feu la polirítmia amb dos grups, després proveu-ho a dues mans.

Musical notation for 'Polirítmia' in 2/4 time. The score consists of two staves. The top staff is for the vocal line with a rhythmic pattern of eighth notes. The bottom staff is for the guitar accompaniment, featuring a rhythmic pattern of eighth notes and chords.

13. Entonació a dues veus

- ▶ Canteu a dues veus.
- ▶ Canteu-ho també solmitzant.

14. Audició

Antonio Vivaldi (1680 - 1747)

- ▶ Va néixer a Venècia.
- ▶ El seu pare li va ensenyar a tocar el violí.
- ▶ Li deien *il prete rosso*, el capellà roig, perquè era capellà i tenia el cabell roig.

Il gardellino, concert per a flauta i orquestra

Allegro

- ▶ És un dels seus concerts més famosos.
- ▶ És un concert per a flauta de bec i orquestra.
- ▶ La flauta representa una cadenera, *il gardellino*.

unitat 2

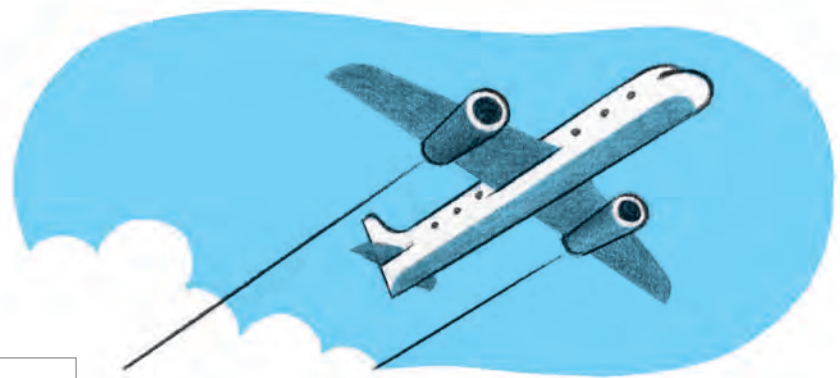
- ▶ Repàs l - s - m - r - d - l,
- ▶ Clau de fa
- ▶ Puntets i caselles de repetició
- ▶ Corxeres separades
- ▶ El compàs de 4/4
- ▶ La rodona
- ▶ J. S. Bach

1. L'avió

Ireneu Segarra

Dalt del cel un a - vi - ó, vo - la i vo - la sen - se por, cap par -
dal no el pot se - guir quan tra - ves - sa un nú - vol fi.

Fa un xiulet agut i fort mentre vola cap al nord. El sol diu tot divertit: -Quin ocell més eixerit!

▶ Escriu l'esquema de frases.

- ▶ Quants intervals de primera hi ha a la melodia?
- ▶ Ara canta-la agafant el to des de la nota **si = mi**.

Dalt del cel un a - vi - ó, vo - la i vo - la sen - se por, cap par -
dal no el pot se - guir quan tra - ves - sa un nú - vol fi.

2. La tardor

Ireneu Segarra

▷ Canta-la també agafant el to des de la nota **sol = re**.

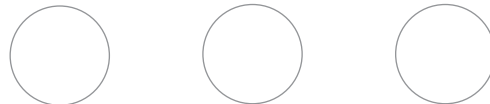
3. Lectures amb l - s - m - r - d - l,

- ▷ Canta amb notes des de diversos tons.
- ▷ Canta amb nu - nu - nu des de diversos tons.

4. Reconeixement

▷ Escolta, canta i reconeix.

5. El compàs de 4/4

- ▶ Les pulsacions de la música no són totes iguals. Algunes tenen més pes, com petits accents.
- ▶ Els compassos representen aquests petits accents regulars que té el ritme.
- ▶ Aquests accents són cada dues, tres o quatre pulsacions. Per això hi ha compassos de dos, tres i quatre temps.
- ▶ El primer temps de tots els compassos és més fort que els altres.
- ▶ El compàs de 4/4 té quatre temps. Cada temps val una negra.
- ▶ La rodona omple tot el compàs.

La rodona

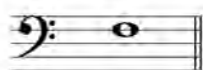
La pausa de rodona

6. Quan se'n va l'oreneta

7. La clau de fa

- ▶ Quan hem d'escriure notes greus utilitzem la clau de fa.
- ▶ La veu dels homes i els instruments que fan notes greus, com el violoncel, el fagot o la mà esquerra del piano, fan servir la clau de fa.
- ▶ El lloc on col·loquem la clau és on hi ha el **fa**.

F

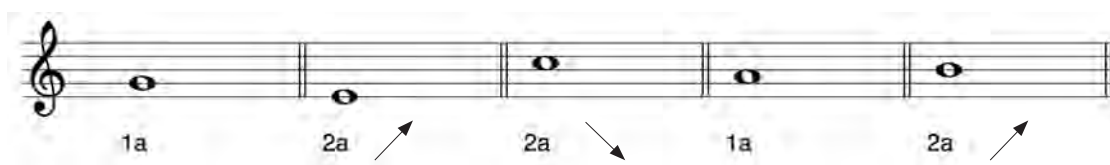
D R M F S L Si D'

- ▷ Llegeix vigilant les repeticions i les caselles de primera i segona vegada.

10. Interval de primera i segona

- ▷ Escriu l'interval indicat.
 - ▶ Mentre escrius, digues el nom de les notes.

11. Corxeres separades

- ▶ Les corxeres també les podem escriure separades.

- ▷ Escriu aquesta melodia amb les corxeres separades i en clau de fa.
- ▷ Assenyala, amb una ratlleta, la pulsació corresponent a cada temps.

12. Entonació a dues veus

- ▶ Canteu a dues veus.
- ▶ Canteu-ho també solmitzant.

13. Audició

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)

- ▶ Va néixer en una família de músics.
- ▶ Tocava l'orgue i el violí.
- ▶ Va compondre moltes obres religioses i instrumentals.
- ▶ Quan ja era gran es va tornar cec.

Concert per a violí, oboè i orquestra en Re m bwv1060

Allegro

- ▶ És un concert amb dos solistes: el violí i l'oboè.
- ▶ La família del violí està formada pel violí, la viola, el violoncel i el contrabaix.
- ▶ L'oboè és de la família del vent-fusta i el so es fa a través d'una doble canya que hi ha a l'embocadura.

unitat 3

- ▶ La negra amb punt
- ▶ Cançó a dues veus
- ▶ Clau de fa
- ▶ L'interval de tercera
- ▶ La semicorxera
- ▶ F. J. Haydn

1. Els esclops d'en Pau

Trad. catalana

Els es - clops d'en Pau fan - ga-ven, sant Jo - an tri - a - va gram, tri -
 a - va gram, sant Pe - re ll va, al dar - re - re amb el tri - pi, tri - pi, trap.

- ▶ Canta la cançó picant la pulsació llarga corresponent a cada compàs.
- ▶ Canta la cançó picant la pulsació corresponent a cada temps.

2. La negra amb punt

- ▶ La negra amb punt és una negra enganxada a una corxera. Dura un temps i mig.
- ▶ Després del punt de la negra sol seguir una corxera.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

ISBN 978-84-9883-913-5

0 4 6 7 3

9 788498 839135